

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 21P/76/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117214814
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Kudlovská
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2020:7117214814.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Zuzanou Kudlovskou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého: E. I., W.. XX.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov: N. I., W.. XX.XX.XXXX, M. F. V. - A., toho času T. N. W.L.. T.. L.. F., Š. X, C., a otca K.. Y. I., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. V., Y. X, zastúpený JUDr. Jozefom Adamovským, advokátom so sídlom v Košiciach, Žižkova 6, za účasti Okresnej prokuratúry Košice I, v konaní o zmenu úpravy práv a povinností k maloletému, takto

rozhodol:

I. Súd mení rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/127/2012 z 29.10.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/51/2014 z 25.8.2014 v časti zverenia maloletého E. I.V., nar. XX.X.XXXX tak, že maloletého E. I., W.. XX.X.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti otca, ktorý ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Súd určuje výživné zo strany matky tak, že táto je povinná prispievať na výživu maloletého E. I., W.. XX.X.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Styk matky s maloletým sa neurčuje.

IV. Žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 25.5.2017 domáhal zmeny úpravy výkonu rodičovských práv. Navrhol, aby predmetné konanie bolo spojené s konaním vedeným na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/127/2012 z dôvodu, že je to účelné, nakoľko tieto konania spolu súvisia a týkajú sa tých istých účastníkov. Žiadal, aby maloletý bol zverený do jeho starostlivosti, a aby matka bola zaviazaná platiť výživné na maloletého vo výške 30,- € mesačne k rukám navrhovateľa-otca. Tento návrh otec odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/127/2012 zo dňa 29.10.2013 bolo manželstvo otca a matky maloletého rozvedené a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Tento rozsudok vo výrokoch o rozvode manželstva a zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky nadobudol právoplatnosť a bol zrušený vo výrokoch o výživnom a styku navrhovateľa, teda otca s maloletým, a to uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/51/2014 z 25.8.2014. O styku otca s maloletým a o výživnom nebolo dodnes v uvedenom konaní právoplatne rozhodnuté, najmä z dôvodu pravidelnej neúčasti matky na pojednávaniach, a z dôvodu jej obštrukčného konania. Otec je toho názoru, že došlo k zásadnej zmene pomerov na strane maloletého, ako aj matky maloletého, ktoré sú tak závažného charakteru, že odôvodňujú zmenu rozsudku vo výroku o zverení maloletého tak, aby bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Otec je presvedčený, že matka

nezabezpečuje riadnu výchovu maloletého a zdravý vývoj maloletého. Uvedené môže mať súvis s predpokladanou duševnou poruchou matky. Zmenu pomerov preukazuje celá séria skutočností, ktoré vyšli najavo po vydaní rozsudku, a ktoré preukazujú, že nie je v záujme maloletého, aby sa o neho starala matka, ktorá podľa názoru otca nerozumie významu súdnych rozhodnutí a zmyslu súdneho konania. Aj trestné konanie vedené na Okresnom súde Košice I sp. zn. 3T/38/2013 voči otcovi pre trestný čin sexuálneho zneužívania maloletého, účelovo iniciovala matka, keď krivo obvinila navrhovateľa, ako formu pomsty za rozhodnutie navrhovateľa podať návrh na rozvod. Uvedené konanie bolo právoplatne ukončené oslobodzujúcim rozsudkom navrhovateľa v roku 2014. Matka súbežne podávala ďalšie návrhy voči otcovi a iniciovala ďalšie súdne konania. Otec je ďalej toho názoru, že matka nezvláda výchovu maloletého, ako aj jej rodičovské povinnosti nie je spôsobilá sa o maloletého starať. Maloletý navštevuje za posledných päť rokov už štvrtú školu základnú, má problémy s prospechom, má nevhodné správanie, pričom problém správania a prospechu hľadá matka, len v pedagógoch, kvôli čomu maloletý často mení školské zariadenia, a toto nie je v jeho záujme. Pri osobnom stretnutí otca s pedagógmi na športovom gymnáziu bolo otcovi oznámené, že maloletý má vážne problémy s prospechom, hrozí mu prepadnutie, s dochádzkou na tréningy, na poobedné tréning nechodí vôbec, ako aj so správaním. Zároveň má problémy so sústredením a pozornosťou, a začínajú sa u neho prejavovať nervové tiky, čo u pedagógov vzbudzuje vážnu obavu o jeho zdravý vývoj. Matka s maloletým sa opakovane nedostavujú na znalecké skúmanie, ktorého vykonaním bola poverená znalkyňa PhDr. Viera Trusková v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 21P/127/2012. Nemohol tak byť preto odborne posúdený psychický vývin a osobnosť maloletého, ako aj osobnosť matky, a jej vplyv na zdravie, výchovu a zdravý vývoj maloletého. Matka pre svoj nenávisťný postoj k otcovi úplne otcovi odopiera výkon jeho rodičovských práv a povinností a snahy otca, čo i len o stretnutie so synom, ktoré vždy končia vulgárnou SMS alebo telefonátom matky. Navrhovateľ má záujem o maloletého, miluje ho, nakoľko je to jeho jediné dieťa, a chcel by mu byť vzorom a príkladom. Matka mu v však v tom bráni, a vulgárne ho osočuje aj pred maloletým.

2. Matka sa k návrhu vyjadrila podaním doručeným súdu dňa 14.9.2017 a tvrdila, že zo skutočností uvádzaných právnym zástupcom otca je zjavné, že návrh je zjavne nedôvodný, nie sú splnené podmienky, za ktorých by súd mohol konať a rozhodnúť (procesné podmienky) a nedostatok procesnej podmienky nemožno odstrániť, preto matka navrhla, aby súd v zmysle § 161 ods. 2 CSP konanie zastavil. Ďalej v tomto podaní uviedla, že právny zástupca otca si nespĺnil svoje povinnosti, keď účastník je povinný pripojiť k návrhu aj listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, alebo označiť v návrhu listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, pretože tvrdenia otca ohľadom neschopnosti matky zabezpečiť riadnu starostlivosť o maloletého E. zapríčinennej jej duševnou chorobou nepreukázal označením dôkazov, či pripojením listinných dôkazov k návrhu. Poukázala na to, že na Okresnom súde Košice I vo veci pod sp. zn. 21P/127/2012 prebieha ešte odvolacie konanie, a preto návrh na začatie konania v odvolacom konaní nie je možné meniť, pričom návrh na zmenu úpravy práv a povinností bol podaný v rámci tohto odvolacieho konania. Matka ďalej uviedla, že otec za posledných päť rokov prejavil záujem o maloletého dvakrát, aj to len preto, že potreboval vyhotoviť spoločné fotografie, na ktorých by bol vyobrazený spolu so synom pre potreby rôznych súdnych konaní, a o dieťa nejavi záujem, aj napriek tomu, že vie matka s dieťaťom byvajú. Ani raz nezazvonil pri dverách, že chce synovi kúpiť topánky, alebo jedlo, a výsledkom jeho nenávisťi voči synovi, ktorý ho v trestnom konaní označil podľa znaleckého posudku Mgr. Lenky Lipanovej, ako najbližšiu osobu, ktorá ho zradila a sexuálne zneužívala. Ďalej uviedla, že na exekútorskom úrade sa vedie exekučné konanie proti povinnému otcovi na vymoženie dlžného a bežného výživného, nakoľko otec si svoje rodičovské povinnosti neplnil.

3. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 6.3.2018, vyplýva, že dňa 21.1.2018 bola úradu doručená žiadosť od MUDr. Trebišovskej, detskej pediatričky maloletého E. o spoluprácu pri zistení aktuálneho bydliska maloletého, nakoľko doporučená pozvánka na očkovanie bola vrátená ako adresát neznámy, a lekárka mala obavy o zdravotný stav maloletého. Úrad vykonal zisťovanie pomerov na adrese Y. X, kde bolo zistené, že matka sa so synom z daného bytu odsťahovala, a od 17.1.2018 býva v turistickej ubytovni Kosmalt, č. izby 302. V čase zisťovania pomerov bola matka v ubytovni zastihnutá, uviedla, že jej syn pravidelne navštevuje školskú dochádzku, nemá s ním žiadne výchovné problémy, po dobu dvoch rokov nebola so synom u pediatričky, nakoľko maloletý je zdravý, a očkovanie pre syna odmieta. Matka dieťaťa po celý čas vedenia rozhovoru bola v odpore, reagovala veľmi podráždená. Uviedla, že nevidí dôvod, pre ktorý by ju sociálne pracovníčky mali obťažovať. Poukázala na to, že podala na niektorú z nich aj trestné oznámenie. Jej maloletý syn je s ňou v súčasnosti na ubytovni, avšak do priestorov izby matka pracovníčky nevpustila. Uviedla, že podáva sťažnosť na Európsky súd, lebo celý súdny

proces bol zmanipulovaný s cieľom vziať jej dieťa. Uviedla, že je neustále sledovaná, a obáva sa o svoj život. Často ju navštevuje polícia, musí im neustále podpisovať nejaké dokumenty. Uviedla, že nemá finančné prostriedky a chlapcovi sa snaží zabezpečiť výživnú stravu, s výdavkami jej pomáhajú priatelia. Matke bola poskytnutá pomoc formou sociálneho poradenstva ohľadne žiadosti o dávky v hmotnej núdzi, o poskytnutie ubytovania v krízových strediskách, či hľadanie si vhodného zamestnania. Matka však rezolútne odmietla všetky formy pomoci a riešenia s tým, že ju nikto nezamestná, pretože všetci vedia o tom, že zasiela podania na Európsky súd. Tvrdila, že otec výživné na maloletého neuhrádza. Ďalej tvrdila, že syn bol v škole nespravodlivo klasifikovaný, ohodnotený na polročnom vysvedčení nedostatočnou známku z predmetu slovenský jazyk, a to len z dôvodu, že sa maloletého syna chcú na škole zbaviť. Matka bola povzbudená k dôvere voči sociálnych pracovníkov s tým, že ak nebude situáciu, v ktorej sa ocitla zvládať, je možnosť obrátiť sa na oddelenie sociálno-právnej ochrany detí, poprípade zvážiť možnosť obrátiť sa na odborníkov z oblasti psychológie so žiadosť o pomoc pri zvládnutí situácie, v ktorej sa už dlhodobo nachádza.

4. Súd vykonal vo veci dokazovanie a zistil tento skutkový stav:

5. Z lustrácie v ZVJS prostredníctvom elektronického súdneho registra súd zistil, že matka maloletého N. I. sa na základe rozhodnutia Okresného súdu Košice-okolie sp. zn. 3Tp/43/2020 od 5.5.2020 nachádzala v ÚZVJS v Košiciach. Toho času sa matka nachádza v Psychiatrickej liečebni NsP Sv. Barbory, Špitálska 1 v Rožňave, a to na základe toho, že jej bolo uznesením Okresného súdu Košice - okolie sp. zn. 3Nt/7/2020 z 13.7.2020 nariadené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou. Z uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že trestné stíhanie obvinenej N. I. pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 211 ods. 1 písm. b/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona bolo zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. e/ trestného poriadku, nakoľko obvinená bola v čase činu pre nepričetnosť trestne zodpovedná (pozn. súdu ide zjavne o chybu v písaní, keď v uznesení malo byť správne uvedené, že obvinená nebola v čase činu pre nepričetnosť trestne zodpovedná).

6. Rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/127/2012 zo dňa 29.10.2013 bolo manželstvo otca a matky maloletého E. rozvedené a maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti matky. Tento rozsudok vo výrokoch o rozvedení manželstva a zverení maloletého do osobnej starostlivosti matky nadobudol právoplatnosť a bol zrušený vo výrokoch o výživnom a styku navrhovateľa, teda otca s maloletým, a to uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8CoP/51/2014 z 25.8.2014. O styku otca s maloletým a o výživnom nebolo dodnes v uvedenom konaní právoplatne rozhodnuté. V uvedenom konaní bol vypracovaný aj Znalecký posudok znalkyňou PhDr. Vierou Truskovou, PhD., znalkyňou pre odbor psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, dospelých a sexuality č. 6/2017. Z tohto znaleckého posudku súd zistil, že otec maloletého toho času nemá žiadne psychické ani zdravotné problémy, pričom u matky znalkyňa doporučila komplexné psychologické a psychiatrické vyšetrenie. Znalekyňa uviedla, že styk s matkou je pre maloletého výrazne nevhodný, a to pre jeho budúci zdravý, psychický a fyzický vývin, a je nutné tento patologický fixačný zväzok matka-syn rekonštruovať v neutrálnom prostredí, kde maloletý bude mať možnosť získať racionálny pohľad na svojho otca, kde bude v kontakte aj so širšou rodinou, a získa aj nový sociálny rozmer v referenčných skupinách. Matka u dieťaťa vytvára obraz o nebezpečenstve ich okolia pre neho, zámerne ho zneisťuje a zastrahuje, žije v ňom dojem absolútnej ochrany a hyperprotektívnej väzby na ňu, ako na matku. Maloletý odmieta otca, nemá o otca záujem, po období, kedy sa začalo celé rozvodové konanie komplikovať, tak mal otec znemožňovaný prístup k synovi matkou, mal s ním malo kontaktu, a prepieralo sa jeho podozrenie s CSA, a v maloletom sa živila predstava o otcovi, ktorý ich chce zničiť, a neposiela im peniaze, preto ich majú nedostatok a nemôžu si dovoliť to, čo iné deti, preto nemajú ani vlastný dom a bývanie. Matka bráni otca pred „zlým otcom“. Znalekyňa odporučila, že je dôležité, aby mal maloletý možnosť aktívneho kontaktu s otcom, so širšou rodinou zo strany matky, ako aj otca. Kontakt s matkou navrhla obmedziť na minimálnu mieru, komunikáciu s ňou realizovať iba za prítomnosti tretej osoby - psychológa, sociálneho pracovníka, pedagóga, a počkať, kým sa situácia o maloletého začne racionalizovať. Pričom tento krok je dôležitý pre maloletého, najmä pre jeho budúci zdravý, psychický a fyzický vývin.

7. Na základe tohto znaleckého posudku a na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 7CoP/71/2017 zo dňa 25.9.2017 zmenil uznesenie súdu prvej inštancie sp. zn. 11P/106/2017 z 25.7.2017 tak, že nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne umiestnil maloletého E. I., W.. XX.X.XXXX do dočasnej starostlivosti V. L. H. L. L. U. V., na ul. Q. Č.. XX.

8. Toto rozhodnutie však nebolo v praxi zrealizované z dôvodu rôznych, najmä procesných obštrukcií zo strany matky maloletého, a to aj napriek výkonovému konaniu, ktoré bolo vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 18Em/2/2017.

9. Matka podala 27.9.2017 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala, aby súd dočasne zakázal styk otca s maloletým dieťaťom, a pozbavil otca jeho rodičovských práv vzhľadom k ich zneužívaniu s následkami bezprostredného ohrozenia na psychickom a fyzickom zdraví dieťaťa, aj zanedbávaním povinnej výživy dočasne pozbavil. Tento návrh bol uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/106/2017 zo dňa 31.10.2017 zamietnutý. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 8CoP/241/2018 zo dňa 26.10.2018 toto uznesenie potvrdil. Voči tomuto rozhodnutiu podala matka dovolanie, avšak dovolací súd uznesením sp. zn. 1Cdo/215/2019 zo dňa 16.12.2019 dovolanie odmietol.

10. Okresný súd Košice I rozsudkom sp. zn. 3T/38/2013 z 28.5.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7To/114/2014 z 20.11.2014, rozhodol tak, že obžalovaného K. Y. I., nar. XX.XX.XXXX, oslobodil spod obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. c) Trestného zákona a § 127 ods. 5 Trestného zákona.

11. Otec v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11P/106/2017 o nariadenie ústavnej starostlivosti podal dňa 13.5.2020 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal zverenia maloletého E. do jeho osobnej starostlivosti, a to do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/76/2017, a zároveň žiadal, aby matka bola zaviazaná prispievať na výživu maloletého sumou 30,- € mesačne. Otec v tomto návrhu uviedol, že je toho názoru, že pominuli dôvody na umiestnenie maloletého do dočasnej starostlivosti Krízového strediska Dorka, ktoré existovali v čase vydania uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/171/2017, nakoľko maloletý nie je odo dňa 5.5.2020 v starostlivosti matky, pretože tá bola väzobne stíhaná s tým, že už je umiestnená v Psychiatrickej liečebni v Rožňave. Nemôže sa teda starať o maloletého. Maloletý sa pred otcom vyjadril, že si nevie predstaviť, že by sa mal vrátiť k matke a doterajšiemu spôsobu života. Ten spočíval v častom menení bývania v podnájmoch (naposledy Štós), ako aj školských zariadení - maloletý navštevuje za posledných 8 rokov už piatu školu (po ZŠ Laca Novomeského, ZŠ Trebišovská, ZŠ Bernoláková, Športové gymnázium Moldavská, ZŠ Šemša). Matka podávala na vyučujúcich sťažnosti kvôli zlému prospechu a následne menila školské zariadenia, čím marila maloletému vytvorenie si stabilného okruhu kamarátov. Matka tiež zabraňovala maloletému navštevovať školu. Maloletý je žiakom ôsmeho ročníka základnej školy, a v školskom roku 2018/2019 prepadol. Rovnako tak, sa maloletý vyjadril, že častokrát bol v domácnosti matky problém so zabezpečením jedla z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov (matka má k dnešnému dňu dlh na zdravotnom poistení vo výške 3.122,49 €). Maloletý mal v úmysle od matky odísť a vyhľadať otca, avšak nemal na to prostriedky (nedisponoval ani len najmenšou hotovosťou), a musel by ísť zo Štósu pešo. Matka maloletému nedala preukaz na bezplatné cestovanie, a nevybavila mu ani občiansky preukaz. Otec po zistení, že maloletý nemá okrem pyžama takmer žiadne osobné veci, vzal maloletého do obchodu a nakúpili spolu potrebné ošatenie. Otec zabezpečil maloletému aj posteľ s príslušenstvom, a ďalšie potreby. Maloletý sa dočasne nachádzal u jeho starej matky z matkinej strany na drese: Y. XX U. V., ale maloletý si želá bývať u otca, resp. byť v jeho starostlivosti, a k matke sa vrátiť nechce. Dôvody na umiestnenie maloletého do dočasnej starostlivosti Krízového strediska DORKA, ktoré existovali v čase vydania uznesenia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/171/2017, t. j. potreba obmedzenia kontaktu maloletého s matkou na minimálnu mieru a postupné získanie aktívneho kontaktu s otcom, prechodne v neutrálnom prostredí Dorka, už pominuli, keďže uvedené (obnovenie vzťahu maloletého s otcom) fakticky nastalo, a preto je vhodné a žiaduce, aby mohol maloletý žiť s otcom ako svojim najbližším príbuzným. Otec poukázal na to, že už zo znaleckého posudku č. 6/2017 (PhDr. Viera Trusková, PhD.) vyhotovenom v konaní 21P/127/2012 vyplýva, že otec má vytvorené (aj geneticky aj výchovou a spôsobom života) optimálne podmienky k výchove maloletého, a je zdravotne-psychicky spôsobilý. Styk s matkou je pre maloletého výrazne nevhodný, matka maloletému prezentuje otca ako zlo, a nepriateľa a toho, čo im ubližuje. Maloletý vykazuje prvky manipulatívneho správania sa k nemu zo strany matky, a môže ísť aj o formu psychického násillia na dieťaťi. Matka vytvára u maloletého obraz o nebezpečenstve okolia pre neho, zámerne ho zneisťuje a zastráša, a živí v ňom dojem absolútnej a hyperprotektívnej väzby na ňu, ako matku. Na základe uvedeného bol otec toho názoru, že matka nezabezpečovala a v súčasnosti (s ohľadom na väzobné stíhanie, či psychiatrické liečenie) ani nemôže zabezpečovať riadnu výchovu maloletého, stabilitu domáceho prostredia, a jeho zdravý vývoj. Zároveň

hrozí bezprostredné riziko, že sa maloletý opäť dostane do starostlivosti matky a jej zjavne negatívne pôsobenie na maloletého bude pokračovať, resp. hrozí až fyzický konflikt medzi matkou a maloletým, prípadne horšie následky, ak by došlo k prepusteniu matky maloletého z väzby. Otec tiež argumentoval tým, že matka s ohľadom na jej bezdôvodne nenávisný postoj k otcovi doteraz úplne otcovi odopierala výkon jeho rodičovských práv a podávala voči otcovi množstvo vymyslených trestných oznámení, čím mu značne znepriemňovala život a zamestnávala políciu, NAKA a snažila sa o presmerovanie pozornosti od jej konania na iné osoby. Len za posledné 2 roky vie otec o nasledovných neúspešných oznámeniach: pre neplatenie výživného OR PZ v Košiciach, odbor kriminálnej polície ČVS: ORP-440/1-VYS-KE-2019, kde otec preukázal riadne platenie výživného; ďalšie trestné oznámenia boli riešené Prezídium PZ NAKA Východ, prevažne vo veciach jej fyzickej likvidácie: ČVS: PPZ-31/NKA-VY2-2020, ČVS: PPZ-312/NKA-VY2-2019, ČVS:PPZ-875/NKA-PZ-VY-2019, ČVS:PPZ-757/NKA-PZ-VY-2019, ČVS: PPZ-NKA-OV-21/2020-PZ. Otec bol preto toho názoru, že došlo k tak zásadnej a závažnej zmene okolností, že to dostatočne odôvodňuje vydanie neodkladného opatrenia, ktorým by bol maloletý zverený do jeho osobnej starostlivosti. Otec má úprimný záujem o maloletého (je to jeho jediné dieťa), a má všetky podmienky, vrátane materiálnych, na výchovu maloletého a na usmernenie jeho života do normálnych kofaj - o čo bol v posledných rokoch ochudobnený.

12. Súd na základe tohto návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia požiadal Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Košice obratom o zaslanie správy o šetrení pomerov v rodine. Kolízny opatrovník súdu doručil dňa 20.5.2020 Správu o šetrení pomerov, z ktorej súd zistil nasledovné:

13. Nakoľko zo strany matky nedošlo k dobrovoľnému plneniu výroku Uznesenia Krajského súdu Košice, sp zn. 7CoP/171/2017, vykonateľného dňa 25.09.2017 s vyznačením právoplatnosti dňa 04.10.2017, z dôvodu potreby ochrany najlepších záujmov maloletého E. I., jeho zdravého psychického a fyzického vývinu, ktoré sú zo strany jeho matky vážne ohrozené, úrad opakovane žiadal Okresný súd Košice I realizáciu výkonu rozhodnutia súdu vo veci vyňatia maloletého dieťaťa zo starostlivosti jeho matky a jeho umiestnenie do Krízového strediska Dorka. Konanie o výkon rozhodnutia súdu bolo vedené na Okresnom súde Košice I, pod sp. zn. 18 Em/2/2017. Matke sa svojim obštrukčným konaním dlhodobo darilo udržiavať nežiaduci stav, kedy svojim konaním a spôsobom života nepriaznivo pôsobila na maloletého, čím sa zvyšovalo riziko možnosti vzniku trvalých následkov na psychickom a fyzickom vývine maloletého dieťaťa. O týchto skutočnostiach boli zo strany tunajšieho úradu ku konaniu sp . zn. 18 Em/2/2017 zaslané Okresnému súdu Košice I správy zo dňa 19.02.2020 a 25.11.2019.

14. Dňa 05.05.2020 o 8,45 hod. úrad telefonicky kontaktovalo OO PZ Košice okolie, mjr. JUDr. Pavlová s informáciou o tom, že v rámci vyšetrovania v trestnej veci (ohrozovanie mravnej výchovy), ktoré sa týka matky maloletého T. N. I., ktorá sa toho času zdržiava s maloletým E. na adrese Š. XXX, budú dňa 05.05.2020 realizované úkony súvisiace s predvedením matky dieťaťa na výsluch a bude daný návrh na jej väzobné stíhanie.

15. Nakoľko v byte sa s matkou nachádzal aj jej nepnoletý syn E. I., bolo potrebné riešiť vzhľadom na postup polície aktuálnu situáciu maloletého E.. Pre ďalšiu koordináciu postupu bol operatívne dohodnutý postup vo veci zabezpečenia nevyhnutnej ochrany maloletého, t.j. pri úkone zo strany OO PZ Jasov, t.j. návšteve domácnosti v byte na adrese Š. XXX, kde by sa mal maloletý E. I. nachádzať, bude prítomná aj sociálna pracovníčka. Sociálne zisťovanie realizované 5.5.2020 za prítomnosti službukonajúcej hliadky OO PZ Košice Jasov preukázalo, že v uvedenej domácnosti sa nachádza maloletý E. I., ktorý verbálne vyjadril súhlas k vedeniu rozhovoru, ktorý prebiehal pred dverami bytu. Maloletý E. sa v osobnom rozhovore uviedol, že on také niečo už očakával dávnejšie. Sám si vybral, že by chcel ísť nateraz k babke. Maloletý v poludňajších hodinách dňa 05.05.2020 bol odovzdaný do starostlivosti jeho starej matke, pani Š.X. Y., bytom Y. Č..XX, v V., matke jeho matky, ktorá vyjadrila ochotu postarať sa o vnuka.

16. Dňa 05.05.2020 úrad telefonicky kontaktoval otca maloletého, pána K.. Y. I., nar. XX.XX.XXXX, ktorý bol informovaný o vykonaných opatrenia zo strany úradu vo vzťahu k synovi E., ktoré vyplývali z vykonaných úkonov orgánov činných v trestnom konaní v súvislosti s osobou matky, a bolo mu oznámené, že maloletý sa nachádza u babky. Otec vyjadril snahu, že sa chce o maloletého postarať a že sa na ďalšom postupe pokúsi dohodnúť so starou matkou, u ktorej maloletý sa v tom čase nachádzal. Otec v dôsledku hostilného správania sa matky k jeho osobe maloletého dlho nevidel a nebol s ním v žiadnom kontakte, pretože mu v tom matka bránila.

17. Dňa 06.05.2020 úrad realizoval sociálne zisťovanie v mieste bydliska starej matky, na adrese Y. Č.. XX, V. a viedol rozhovor s mal. E.. Maloletý E. sa vyjadril tak, že mu je u babky dobre, že sa teší na najbližšiu rodinu, ktorú už dlho nevidel. Vyjadril sa v tom zmysle, že on má babku rád a súhlasil by s tým, aby bol u nej, no on by sa rád stretol aj so svojim otcom a porozprával sa s ním, čo nebolo vôbec možné počas toho kým bol s mamou. Ak by otec mal záujem, rád by býval s otcom. Vyjadril sa, že mal záujem chodiť do školy, ale matka mu to neumožňovala. Uviedol, že sám si všimol, ešte keď s matkou bývali v Šemši, že s ňou nie je niečo v poriadku (psychicky). Maloletý má vedomosť o tom, že matka písala veľa sťažností, nevychádzala dobre s nikým a nebolo mu príjemné, že mama má s každým konfliktné vzťahy. Maloletý E. veľmi pozitívne vnímal najmä to, že nemusel ísť do Krízového strediska Dorka, ale že bol odnesený k babke. Od 7.5.2020 maloletý trávil čas s otcom, boli na spoločnom víkende na chate na Širave. S maloletým sa zblížili, podľa názoru otca, pobyt syna u neho prebiehal veľmi dobre.

18. Úrad následne 14.5.2020 realizoval sociálne zisťovanie v mieste bydliska otca na adrese R. Č..X, V.. V domácnosti bol zastihnutý otec, maloletý E. a prítomná v domácnosti bola aj stará matka, pani Y. Š.. Jedná sa o trojizbový byt v novostavbe bytového komplexu C. V., V.. Domácnosť je kompletne vybavená nábytkom a vecami dennej potreby, kuchynská linka vybavená zabudovanými spotrebičmi, hygienická úroveň domácnosti vykazuje veľmi dobrú úroveň. Maloletý E. má k dispozícii samostatnú izbu, ktorú mu otec t. č. zariaďuje podľa jeho predstáv. V miestnosti sa nachádzala nová posteľ, vstavaná šatníková skriňa, pracovná doska, nad ňou v stene zabudované police. Možno konštatovať, že sa jedná o ideálny prototyp izby vhodnej pre adolescenta vo veku maloletého E.. Otec pracuje v spoločnosti UNIX spol. s r.o. na pozícii manažera pobočky. Jeho čistý mesačný príjem sa pohybuje na úrovni cca 1150,- Eur. Maloletý počas tohto šetrenia uviedol, že on už všetko dôležité povedal sociálnej pracovníčke v prechádzajúcich rozhovoroch, praje si byť do budúca zverený otcovi a je rád, že môže tráviť čas aj so starou matkou, keďže s otcom si pri starostlivosti o maloletého navzájom pomáhajú. V prípade, že sa E. podarí urobiť rozdielové skúšky za 8. ročník, ktoré by mohol absolvovať v ZŠ Malá Ida, otec plánuje prihlásiť ho v ďalšom školskom roku 2020/2021 do 9. ročníka v ZŠ Masarykova, ktorá sa nachádza najbližšie k miestu jeho bydliska.

19. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti v konaní nariadení ústavnej starostlivosti, Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Košice, odporučil zmeniť výrok Krajského súdu Košice, č.k. 7CoP/171/2017 zo dňa 25.09.2017, právoplatného dňa 04.10.2017, ktorým Krajský súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a nariadil umiestniť maloleté dieťa do dočasnej starostlivosti Krízového strediska Dorka, Q. Č.. XX, V. a zveriť maloletého E. I., nar. XX.XX.XXXX v riadnom konaní do osobnej starostlivosti jeho otca - Y. I., nar. XX.XX.XXXX, styk maloletého s jeho matkou odporučil neupravovať, výšku výživného odporučil určiť na základe zohľadnenia oprávnených potrieb maloletého na strane jednej a majetkových ako aj zárobkových možností matky na strane druhej. Kolízny opatrovník mal za to, že takéto rozhodnutie je v súlade s najlepším záujmom maloletého s poukazom na preferovanú možnosť zotrvania dieťaťa v prirodzenom rodinnom prostredí so zachovaním jeho rodinných väzieb a to aj napriek tomu, že vzťah maloletého k jeho otcovi bol dlhodobo zo strany matky, poznačený obmedzovaním ich vzájomného kontaktu, rovnako bola zo strany matky spochybňovaná jeho rodičovská rola otca, a to rôznymi negatívnymi tvrdeniami matky, či podávanými trestnými oznámeniami na jeho osobu. Rovnako je v kontexte nariadenia neodkladného opatrenia o umiestnení maloletého do starostlivosti Krízového strediska Dorka potrebné vziať do úvahy, že takéto riešenie bolo v danom konkrétnom čase iba dočasným riešením s perspektívou možnosti obnovenia vzťahových väzieb medzi synom a otcom smerom do budúca, rovnako tunajšiemu úradu nebolo umožnené zo strany matky viesť rozhovor s dieťaťom bez jej prítomnosti. Aktuálna situácia dieťaťa umožnila kolíznemu opatrovníkovi zohľadniť v čo najširšom rozsahu jeho názor v otázke jeho zverenia do budúca, čo je kľúčové pre ďalšie odporúčania kolízneho opatrovníka v tomto konaní, nakoľko je potrebné považovať rozumovú vyspelosť maloletého vzhľadom k jeho veku a schopnosti vyjadriť svoj názor v otázkach, ktoré sa ho týkajú za relevantné stanovisko.

20. Z predchádzajúcich správ kolízneho opatrovníka z 25.11.2019 a 19.2.2020 vyplýva, že matka s maloletým naposledy bývala v obci Štós od januára 2020, predtým v obci Šemša, kde matku označili za problémovú osobu. Matka nerešpektovala kolízneho opatrovníka, odmietala spolupracovať a neumožnila mu osobný pohovor s maloletým. Pokiaľ ide o maloletého úrad na základe preverených skutočností konštatoval, že je viac ako pravdepodobné, že maloletý nenavštevuje žiadnu základnú školu a t. č. nemá ani pediatra. Matka maloletého sa so svojou matkou dlhodobo nestýka, stará matka dlho nebola ani s maloletým v dôsledku toho, že rodinné väzby boli v minulosti vážne narušené.

21. Na základe týchto skutočností zistených po podaní návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 11P/106/2017 súd dospel k jednoznačnému záveru, že v danom čase bolo v najlepšom záujme maloletého Alexa neodkladne zasiahnuť do úpravy pomerov, a preto uznesením zo dňa 25.5.2020 sp. zn. 11P/106/2017 rozhodol tak, že zrušil uznesenie Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/106/2017 zo dňa 25.7.2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/171/2017 zo dňa 25.9.2017. Maloletého E. I., nar. XX.X.XXXX, zveril do osobnej starostlivosti otca, a to do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/76/2017. Matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého E. I., nar. XX.X.XXXX vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona, k rukám otca, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred počnúc právoplatnosťou tohto uznesenia. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.7.2020.

22. Predmetné konanie, sp. zn. 21P/76/2017, bolo uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 21P/76/2017 zo dňa 5.4.2019 prerušené až do právoplatného skončenia konania o zapretie otcovstva na základe návrhu matky vedenom na Okresnom súde Košice I sp. zn. 21Pc/41/2018. Uznesením zo dňa 18.8.2020 sp. zn. 21P/76/2017 súd rozhodol, že pokračuje v prerušenom konaní, nakoľko konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 21Pc/41/2018 bolo právoplatne skončené, a to tak, že podanie navrhovateľky doručené súdu dňa 9.7.2018 označené ako „Upovedomenie“ bolo odmietnuté.

23. Súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 19.11.2020, na ktoré sa dostavil otec, kolízny opatrovník, okresný prokurátor, a nedostavila sa matka, ktorá je toho času umiestnená v Psychiatrickej liečebni v Rožňave, ktorej bolo predvolanie riadne doručené. Svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila, ani nepožiadala, aby súd pojednávanie odročil. Súd preto pojednával aj v jej neprítomnosti podľa § 180 CSP a §31 CMP.

24. Z výpovede otca na pojednávaní 19.11.2020 súd zistil, že so svojim synom Alexom sa pred nariadením neodkladného opatrenia otec videl naposledy vo februári 2015. Od uvedeného času nemal o maloletom žiadnu vedomosť, pretože matka maloletého pred otcom skrývala. Maloletý zmenil asi 6x základnú školu. Matka menila veľa krát adresy, nevedel, kde sa zdržiava. Nemal o maloletom žiadne informácie, a bol oslovený zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, že aká je situácia, že matka je zadržaná, nakoľko bolo voči nej začaté trestné stíhanie, a je potrebné, aby sa ujal maloletého. Nemal s tým žiaden problém, a za súčinnosti kolízneho opatrovníka a za spolupráce so starou matkou zo strany matky sa spoločne na základe neodkladného opatrenia, ktorým mu bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti, začal starať o maloletého. Po toľkých rokoch si postupne začali s maloletým opätovne k sebe nachádzať cestu a budovať vzájomný vzťah. Spočiatku bol maloletý skôr u svojej starej matky, starali sa oňho striedavo, raz bol u nej, potom bol u otca. Otec maloletému musel zabezpečiť všetky potrebné základné veci, nakoľko maloletý prišiel k nemu iba s jedným malým batôžkom, kde nemal v podstate nič. Bolo mu potrebné zakúpiť mesačník, zabezpečiť zubára, pediatra, zakúpiť osobné veci, oblečenie. Otec mu zariadil aj detskú izbu. V priebehu leta 2020 sa maloletému podarilo urobiť 13 rozdielových skúšok. Takže mohol ukončiť 8. ročník, a od 1.9.2020 nastúpil na Základnú školu Masarykova v Košiciach, kde momentálne je žiakom 9. ročníka. Zaradil sa tam veľmi dobre, má tam už aj veľmi slušné výsledky, čo sa týka prospechu, má tam aj nových kamarátov. Stretáva sa aj so starými kamarátmi, obnovil väzby aj s ostatnými, s ktorými sa stretával predtým. Pokiaľ ide o študijné výsledky, tieto sú veľmi uspokojivé, priam až výborné. Momentálne prebieha jeho výuka dištančnou formou vzhľadom na pandémiu Covid-19, avšak zvláda to dobre. Otec uviedol, že v čase pojednávania je už maloletý mesiac výlučne v jeho starostlivosti. Uviedol, že vidí veľmi dobrý progres v ich vzťahu, spočiatku to bolo zamerané skôr na materiálne zabezpečenie. Toho času sa ich vzťah prehĺbil, komunikujú spolu o veciach, maloletý sa mu zdôveruje. Pokiaľ ide o matku, s touto maloletý sa stretával tým spôsobom, že ju navštevoval v psychiatrickej liečebni za súčinnosti starej matky. Pred otcom však o matke nekomunikuje, maloletý sa k tomu odmieta vyjadrovať. Otec uviedol, že momentálne je nezamestnaný, pracoval v spoločnosti Unix s.r.o. do 4.9.2020, v dôsledku dopadu pandémie na obchodný trh spoločnosť, ktorá má centrálu v Budapešti, z piatich pobočiek na Slovensku zachovala funkčnú iba pobočku v Košiciach, avšak v dôsledku ďalších vzájomných personálnych zmien v pobočke došlo k tomu, že už nebol vyhovujúcim zamestnancom pre nové vedenie, a preto od 5.9.2020 je nezamestnaný. Príjem otca v spoločnosti Unix Auto s.r.o. bol v období október 2019 až september 2020 vo výške v priemere cca 1.300,- € netto. Otec je t.č. evidovaný na úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Jeho príjmom je momentálne dávka v nezamestnanosti vo výške 50% z denného vymeriavacieho základu

59,7536 € od 5.9.2020 na obdobie šiestich mesiacov, čo vychádza okolo 30,- € denne. Otec je vyučeným strojníkom inžinierom. Momentálne si hľadá zamestnanie. Matka mu neprispieva žiadnym výživným odkedy bol maloletý zverený do jeho osobnej starostlivosti. Výdavky otca v súčasnosti sú nasledovné: za stravu otec vynaloží 300 € mesačne, bývanie 160,- € mesačne, životné poistenie 28,- € mesačne, telekomunikačné služby a internet 60,- € mesačne, oblečenie a obuv 100,- € mesačne, permanentka fitness 27,- € mesačne, hygiena a drogeria 30,- € mesačne, výdavky na auto 60,- € mesačne, splátky spotrebného úveru (do 10/2024) 140,- € mesačne, daň z nehnuteľnosti a odpady 10,- €, výdavky na maloletého spočívali vo viacerých jednorazových investíciách, ako to už bolo vyššie uvedené, a to za zariadenie detskej izby 1.600,- €, oblečenie 500,- €, obuv 300,- €, poplatky u zubára za vyhotovenie strojčeka 200,- €, notebook 500,- €, mobilný telefón 200,- €, na začiatku septembra 2020 v súvislosti so začiatkom školského roka opätovne oblečenie a obuv v sume 200,- €, školské poplatky a pomôcky spolu 70,- €, telesná výchova 50,- €, a opakované výdavky mesačník vo výške 10,- €, vreckové 40,- € mesačne, paušál na mobilné a telekomunikačné služby 25,- € mesačne, strava vo výške 100,- € mesačne. Otec uviedol, že okrem bežných výdavkov, ktoré má na maloletého a uvedených základných vecí, ktoré musel zabezpečiť, vynakladá ďalšie výdavky aj na zubný strojček, nakoľko tento bude maloletý nosiť dlhodobu a to vo výške 20,- € mesačne.

25. Otec uviedol, že vzhľadom na situáciu, ktorá nastala, že matka bola najprv od 5.5.2020 vo väzbe, a toho času je umiestnená v Psychiatrickej liečebni v Rožňave, kde nie je zrejme, dokedy sa tam bude nachádzať, jednoznačne je v najlepšom záujme maloletého, aby bol zverený do jeho osobnej starostlivosti, a teda jeho návrh na zmenu úpravy práv a povinností, ktorý súdu doručil ešte 25.5.2017, je o to naliehavejší a opodstatnenejší, ako bol ešte v čase podania návrhu.

26. Matka maloletého, ktorá je toho času umiestnená v Psychiatrickej liečebni v Rožňave, nepoberá žiaden príjem. Z lustrácie v Sociálnej poisťovni súd zistil, že tam nie je matka evidovaná, nepoberá žiadne nemocenské, ani úrazové poistenie, ani poistenie v nezamestnanosti. Poberá iba prídavky na maloleté dieťa vo výške 24,95 € mesačne. Matka nie je evidovaná v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Súd zistil, že matka ukončila svoje živnostenské podnikanie vo všetkých predmetoch podnikania uvedených na dokladoch o živnostenskom oprávnení, a to ku dňu 19.8.2020.

27. Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že od predchádzajúceho šetrenia pomerov, ktoré bolo vykonané v čase, kedy súd rozhodoval o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým zveril maloletého následne do osobnej starostlivosti otca, neboli šetrené pomery v rodine, a teda zotrvávajú na správe o šetrení pomerov zo dňa 18.5.2020. Napriek tomu, že k šetreniu pomerov odvtedy nedošlo, kolízny opatrovník má vedomosť o tom, že prebiehala od dňa zverenia maloletého do otcovej starostlivosti spolupráca otca, starej matky, maloletého s Centrom pre deti a rodiny Košice - Uralská, a to v rámci vykonávania odbornej metódy práce na prispôsobenie sa novej situácii podľa § 11 ods. 3 písm. b), bod 1. vydané odporúčaním Orgánu sociálno-právnej ochrane detí a sociálnej kurately dňa 12.5.2020, z ktorej je vypracovaná aj záverečná správa zo dňa 18.11.2020, ktorú kolízna opatrovníčka súdu na pojednávaní predložila.

28. Z tejto správy súd zistil, že spolupráca s rodinou prebiehala najmä formou individuálnych psychologických konzultácií s maloletým, taktiež s otcom, a so starou matkou. Od začiatku spolupráce (teda po nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bol zverený maloletý otcovi) maloletý E. býval najmä v domácnosti starej matky. Kontakt s otcom bol realizovaný sporadicky. V rámci individuálnych konzultácií s maloletým preberali možnosti zlepšenia vzťahu s otcom, a snažili sa ho motivovať k aktívnej komunikácii s otcom. Maloletý mal dohodu, že sa k otcovi presťahuje 1.9.2020. Táto dohoda spočiatku nebola zo strany maloletého dodržaná, čo odôvodňoval tým, že sa na to necíti a chce to odložiť na dobu neurčitú. Maloletý počas stretnutí spolupracoval a otvorene komunikoval. Spočiatku mal rôzne výhrady voči otcovým k postojom a reakciám, na rozdiel od toho, ako sa cítil v domácnosti u starej matky. Maloletý sa stretával aj s matkou, ktorú navštevoval spolu s jej údajným partnerom Tomášom, s ktorým má dobrý vzťah. Reakcie maloletého na matku boli neutrálne, až negatívneho charakteru. Chcel by, aby si uvedomovala, čo mu všetko v živote spôsobila. Následne centrum zrealizovalo aj spoločné stretnutie maloletého, na ktorom si dohodli podmienky fungovania v spoločnej domácnosti. Maloletý postupne začal tráviť viac dní u otca, pričom E. stanovené dni u otca, ten neuvádzal žiadne problémy, spoločne fungovali podľa dohody, a podľa slov otca bez výraznejších problémov. Skvalitnil sa ich spoločne strávený čas, a navzájom si rešpektujú svoje stanovené pravidlá. Vzhľadom na pandémiu, následne prebiehal už kontakt s otcom i telefonicky. V poslednom telefonickom rozhovore z konca októbra 2020 im otec

poskytol informáciu o tom, že je veľmi rád, že toho času maloletý E. prespáva u neho v domácnosti, a majú tak možnosť upevniť si ich vzťah, pričom otec voči udržiavaniu ich vzťahu s babkou nemá nič. Podporuje vzťah E. aj s kamarátmi. K hádke medzi nimi nedochádza. Snaží sa maloletého pochopiť a prihliada aj na jeho vek. Dňa 30.10.2020 uplynulo obdobie, na ktoré bola uzatvorená dohoda medzi CDR Košice a pánom I. a metóda splnila svoj požadovaný účel, pretože sa podarilo rozbehnúť kontakt otca s maloletým, ako aj čiastočne nastaviť pravidlá fungovania v spoločnej domácnosti. Psychologická pomoc a podpora maloletému E. zameraná na porozumenie vlastného prežívania, ako aj podporu pri ďalšom budovaní vzájomného vzťahu medzi otcom a synom bude ďalej prebiehať.

29. Podľa § 26 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. , ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

30. Podľa § 36 ods. 1 zákona č. 36/ 2005 Z. z. o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

31. Podľa ust. § 24 ods. 1,3,4,5 citovaného zákona v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jedného z rodičov dbá o to, aby bolo rešpektované právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a právo toho rodiča, ktorému nebude maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati. Rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie sa o maloletom dieťati domáhať na súde.

32. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4 a 5 zákona č. 36/ 2005 Z.z. o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

33. Podľa ust. § 75 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

34. Podľa ust. § 25 ods. 1,2 citovaného zákona rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku

s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvođe.

35. Na základe vykonaného dokazovania a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že návrh otca na zmenu úpravy práv a povinností k maloletému E. je v celom rozsahu dôvodný. Z vyššie uvedených skutočností mal súd za preukázané, že je v záujme maloletého E., aby bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Maloletý E. bol už na základe návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením Okresného súdu Košice I sp. zn. 11P/106/2017 zo dňa 25.5.2020 zverený do osobnej starostlivosti otca, a to na základe tých skutočností, že matka maloletého bola od 5.5.2020 vo väzbe a neskôr v psychiatrickej liečebni a bolo nevyhnutne potrebné zabezpečiť starostlivosť o maloletého E.. Do 5.5.2020 zabezpečovala starostlivosť o maloletého matka, aj napriek tomu, že maloletý mal byť na základe uznesenia OS KE I sp. zn. 11P/106/2017 z 25.7.2017 do Krízového zariadenia DORKA, kde ho však matka neodovzdala. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, od nariadenia tohto neodkladného opatrenia z 25.5.2020, sa o maloletého striedavo starala stará matka zo strany matky, a taktiež otec, ktorý maloletému zabezpečil všetky potrebné osobné veci, keďže maloletý k nemu prišiel bez oblečenia, či iných potrieb. Otec maloletému zakúpil oblečenie, obuv, notebook, zabezpečil mu aj lekársku starostlivosť, a zariadil mu kompletne detskú izbu, na čo vynaložil nemalé finančné prostriedky. Je preto zrejmé, že otec má záujem o starostlivosť svojho syna, má záujem sa o neho starať aj v budúcnosti a opätovne si s ním vybudovať vzťah, ktorý bol narušený, najmä v dôsledku negatívneho postoja matky voči otcovi maloletého, aj v dôsledku toho, že matka bránila maloletému sa s otcom stretávať. Otec pred tým, ako mu maloletý bol zverený neodkladným opatrením sa s maloletým naposledy videl vo februári 2015. Súd prihliadal aj na názor maloletého E., ktorý vyjadril pred kolíznym opatrovníkom, ako to vyplýva zo správy kolízneho opatrovníka predloženej súdu dňa 20.5.2020, kedy maloletý sám uviedol, že si praje byť do budúcnosti zverený otcovi tiež na záverečnú správu Centra pre deti a rodiny Uralská, z ktorej je zrejmé, že vzťah otca a maloletého sa darí obnoviť. Maloletý s otcom si k sebe našli cestu a toho času už maloletý býva výlučne u svojho otca, pričom so starou matkou sa stretáva. Súd poukazuje na tú skutočnosť, že práve v dôsledku vyššie uvedeného správania sa matky, došlo k výraznému narušeniu vzťahu medzi otcom a maloletým, pričom išlo o ciele úkony zo strany matky, aby sa otec s maloletým navzájom odcudzili. Súd vníma toto konanie matky ako porušovanie rodičovských práv a povinností zo strany matky vo vzťahu k maloletému a aj v dôsledku toho je súd toho názoru, že na zabezpečenie zdravého vývoja maloletého, je vhodné, aby maloletý bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Pri rozhodovaní súd bral zreteľ aj na znalecký posudok č. 6/2017 vypracovaný znalkyňou PhDr. Vierou Truskovou, PhD. v konaní vedenom na OS KE I sp. zn. 21P/127/2012. Matka v dôsledku toho, že evidentne trpí psychickými problémami, keďže toho času jej je nariadené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou a je umiestnená v Psychiatrickej liečebni v Rožňave, nie je schopná realizovať starostlivosť o maloletého. Je potrebné, aby matka si dala svoj zdravotný stav do poriadku, pretože v súčasnosti by jej osobná starostlivosť o maloletého mohla mať negatívny vplyv na zdravý vývoj maloletého a je otáznou, či by vôbec túto starostlivosť zvládla. Jednoznačne najvhodnejšie pre maloletého je, aby mu osobnú starostlivosť zabezpečoval jeho vlastný otec. Až následne môžu prichádzať do úvahy ďalšie riešenia, ako je náhradná osobná starostlivosť, či ústavná starostlivosť. Súd preto zveril maloletého E. do osobnej starostlivosti otca a rozhodol, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok bude taktiež otec, nakoľko matka aj keď má rodičovské práva a povinnosti, momentálne nie je schopná maloletého zastupovať či spravovať jeho majetok tak, aby to bolo v najlepšom záujme maloletého.

36. Pokiaľ ide o vyživovaciu povinnosť súd určil matke vyživovaciu povinnosť vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa, alebo nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona z toho dôvodu, že matka maloletého toho času je nezamestnaná, nemá žiaden príjem, a vzhľadom na to, že je umiestnená v psychiatrickej liečebni, nemá ani možnosť, aby si nejakým spôsobom finančné prostriedky zarobila, preto nebolo možné určiť vyššie výživné zo strany matky na maloletého E.. Otec na pojednávaní uviedol, že súhlasí s výškou výživného v minimálnej výške. Súd má za to, že v danom prípade dlžné výživné matke nevzniklo, nakoľko uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ktorým bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, a matka bola povinná prispievať na výživu maloletého taktiež sumou 30% zo sumy životného minima, nadobudlo právoplatnosť dňa 11.7.2020, a vykonateľnosť čo do vyživovacej povinnosti matky dňa 25.6.2020. Od uvedeného času matka teda má povinnosť prispievať na výživu maloletého, pričom toto neodkladné opatrenie platí do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 21P/76/2017. To

znamená, že od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku pokračuje vlastne povinnosť matky prispievať na výživu maloletého sumou 30% zo sumy životného minima.

37. Vzhľadom na to, že styk matky s maloletým momentálne nie je možné upraviť, súd rozhodol tak, že styk matky s maloletým sa neurčuje.

38. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z. z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods. 1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, z. č. 161/2015 Z. z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.